

Sygn. akt II C 752/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla W. M. w W. II W. C.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Wert

Protokolant: aplikant adwokacki E. N.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 marca 2013 r. w W. sprawy

z powództwa M. U. (1)

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

z udziałem (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddala powództwo

2. zasądza od powoda M. U. (1) na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 2417 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Sygn. akt II C 752/12

(...)

WYROKU z dnia 18 marca 2013 ROKU

W dniu 27 lutego 2012 roku (data prezentaty na pozwie, k. 1) **powód M. U. (1)** złożył pozew przeciwko **pozwanej (...) sp. z o.o.**, w którym wniósł o zasądzenie od pozwaney kwoty 30 000,00 zł z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu wszystkich poniesionych kosztów.

W uzasadnieniu do pozwu powód wskazał, że w dniu 20 listopada 2011 roku posiadając ważny bilet wsiadł do pociągu na stacji metro U. w kierunku Centrum razem ze znajomymi. W trakcie korzystania z zaoferowanej przez pozwanego usługi przewozu osób, tj. przejazdem pociągiem metro pomiędzy stacjami metra Wilanowska i metro W. został pobity przez dwóch nieznanych mężczyzn. Najpierw bez jakiegokolwiek powodu został uderzony w twarz od ciosu padł na podłogę podniósł się i dostał kolejny cios pociąg metra był w ruchu, następnie zepchnięty na podłogę i kopany w głowę przez obu napastników, krwawił z nosa pobicie trawło 1,5 minuty skutkiem czego utracił przytomność. Na stacji metro Raclawicka został ocucony i wyprowadzony na peron skąd karetką pogotowia został zabrany do szpitala przy ul. (...) w W..

Na skutek pobicia powód miał złamaną kość nosa z przemieszczeniem, zasinienie skóry oczodołu prawego, stłuczenie wargi górnej oraz uszkodzenie zębów 21 i 46.

Sprawcy pobicia powoda nie zostali zatrzymani i odjechali pociągiem metra z miejsca zdarzenia. Najprawdopodobniej wysiedli dopiero na stacji metro S. B. pomimo, iż świadkowie poinformowali pracownika metra, że sprawcy

pobicia nadal przebywają w tym samym wagonie. Podkreślić należy, że pozwany nie tylko nie zapewnił powodowi bezpieczeństwa, ale również pozwolił, aby sprawcy przestępstwa uciekli i nie zostali zidentyfikowani.

Zdaniem powoda odpowiedzialność pozwanego wynika z zawartej umowy przewozu i z czynu niedozwolonego (art. 415 k.c. w zw. z art. 474 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. oraz w związku z art. 776 k.c. oraz z art. 14 i art. 15 ust. 2 ustawy prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 roku.

(pozew, k. 1 -3, k. 18)

Pozwana (...) sp. z o.o. w odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 4 sierpnia 2012 roku wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwana w uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że nie kwestionuje samego zdarzenia i jego przebiegu, jednakże nie może ponosić jakiejkolwiek odpowiedzialności za szkodę powstałą z wyłącznej winy osoby trzeciej. Powód wywodzi odpowiedzialność pozwanego z dwóch źródeł. Pierwszym jest art. 415 k.c., która powstaje poza łączącym strony stosunkiem zobowiązaniowym i sama w sobie jest źródłem powstania nowego stosunku zobowiązaniowego, drugim są przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy przewozu art. 776 k.c. W niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania żadna z wskazanych wyżej podstaw odpowiedzialności. Brak jest podstaw formalno –prawnych aby pozwany aby pozwany poniósł wobec powoda odpowiedzialność za poniesione szkody na podstawie przepisów kodeksu cywilnego dotyczących umowy przewozu. Pozwany stwierdził ,że zapewnia pasażerom bezpieczeństwo choć przewoźnik nie jest w stanie udzielić absolutnej gwarancji bezpieczeństwa osobistego każdemu z podróżnych .

(odpowiedź na pozew, k. 25 – 28)

Na rozprawie w dniu 11 października 2012 roku Sąd postanowieniem oddalił wniosek o wezwanie do udziału w sprawie Skarbu Państwa – Komendę Stołeczną Policji.

(protokół rozprawy, k. 154)

Pismem złożonym do Sądu w dniu 17 października 2012 roku przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanego zgłosił (...) S.A. w W. i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu wg norm przepisanych.

(interwencja uboczna pismo, k. 162 – 163)

W toku postępowania w piśmie złożonym do Sądu w dniu 7 marca 2013 roku (protokół rozprawy, k. 213) powód sprecyzował swoje stanowisko w sprawie i wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Sp. z o.o. kwoty 1 579,56 zł z tytułu odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 28 420,44 zł z tytułu zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu wszystkich poniesionych kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.***(pismo, k. 204)***

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 listopada 2011 roku M. U. (1), posiadając ważny bilet komunikacji miejskiej w W. wsiadł razem ze znajomymi na stacji metro U. do pociągu (...) metra, jadącego w kierunku Centrum. W trakcie przejazdu pomiędzy stacjami metra Wilanowska i metro W. grupa znajomych została zaczepiona przez dwóch nieznanych mężczyzn. W trakcie przepychanek bez jakiegokolwiek powodu M. U. (1) chcąc pomóc koledze którego zaczepił jeden z podróżujących został najpierw uderzony w twarz od ciosu padł na podłogę podniósł się i dostał kolejny cios pociąg metra był w ruchu, następnie zepchnięty na podłogę i kopany w głowę przez obu napastników, krwawił z nosa pobicie trawło 1,5 minuty skutkiem czego utracił przytomność. Na stacji metro Raclawicka wsiadł kontroler zapytał się jak powód M. U. (1) się czuje i czy może wstać i pomógł wyjść powodowi z metra .Wraz z powodem z metra wysiedli jego znajomi ,którzy powiedzieli pracownikowi pozwanego ,że sprawcy zostali w wagonie .

Z peronu karetką pogotowia został zabrany do szpitala przy ul. (...) w W.. Sprawcy pobicia przez nikogo nie zatrzymywani odjechali metrem. Wagon, w którym nastąpiło pobicie był wyposażony w przycisk alarmowy.

(dowód: zeznania powoda M. U. (1), k. 87 - 88, k. 214 – 215, zeznania świadka M. J., k. 155 – 156, zeznania świadka M. B. (1), k. 156 – 157, zeznania świadka J. K., k. 157 – 158, zeznania świadka M. B. (2), k. 158 - 159)

Został przewieziony do szpitala na B. na ostry dyżur laryngologiczny gdzie powodowi nastawiono nos i wypuszczono do domu .Na skutek pobicia M. U. (1) doznał obrażenia w postaci złamania kości nosa z przemieszczeniem, zasinienia skóry oczodołu prawego, stłuczenia wargi górnej oraz uszkodzenia zębów 21 i 46. Rekonwalescencja po doznanych urazach trwała około dwóch miesięcy. Do chwili obecnej u M. U. (1) utrzymują się skutki urazu zarówno o charakterze fizycznym, jak pojawiający się katar w przypadku zmiany miejsca pobytu, o znaczących różnicach w temperaturach oraz psychicznych jak strach przed korzystaniem z środków komunikacji publicznej. Po odniesionych urazach M. U. (1) zlecił przeprowadzenie obdukcji której koszt wyniósł 150,00 zł.

(dowód: zeznania powoda M. U. (1), k. 87 - 88, k. 214 – 215, obdukcja lekarska, k. 6, zdjęcia, k. 14 - 15, rachunek, k. 7, dokumentacja medyczna, k. 8 - 11)

Na skutek pobicia zniszczeniu uległy okulary, które miał na sobie M. U. (2). Koszt zakupu nowych okularów wyniósł 1 429,56 zł.

(dowód: paragon, k. 12)

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2012 roku dochodzenie w sprawie pobicia w dniu 20 listopada 2011 roku w W. na terenie metra (...) przez dwóch nieznanych mężczyzn M. M. B., J. K. i M. B. (3) w ten sposób, że sprawcy bili pięściami i kopali pokrzywdzonych po całym ciele narażając ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub 157 § 1 k.k. na podstawie art. 322 § 1 k.p.k. wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa zostało umorzone.

(dowód: postanowienie, k. 19 - 20)

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dokumentach powołanych wyżej, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron i w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości. Sąd oparł się także na zeznaniach świadków i powoda, których wiarygodność również nie była kwestionowana. Świadkowie zeznali w sposób dokładny i rzetelny przebieg zdarzenia w wagonie ich zeznania są spójne i stanowią logiczną całość.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie spór między stronami dotyczył podstaw odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia z dnia 20 listopada 2011 roku. Powód M. U. (1) dochodził zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę i odszkodowania gdyż na skutek wypadku doznał szkody i cierpień fizycznych jak i psychicznych .

Zadośćuczynienie pieniężne, którego domaga się powód stanowi jeden ze sposobów naprawienia wyrządzonej szkody, a mówiąc dokładnie – możliwość naprawienia szczególnego rodzaju szkody, a mianowicie szkody niemajątkowej (krzywdy) Obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym jest obowiązkiem pierwotnym. Oznacza to, że w odróżnieniu od odpowiedzialności kontraktowej, przy której od razu wiemy, kto jest za szkodę odpowiedzialny, obowiązek wskazania dłużnika ciąży na wierzycielu, który musi ponadto wskazać, że zaistniały przesłanki, od których ustawodawca uzależnia odpowiedzialność za szkodę. Tymi przesłankami są: zdarzenie, szkoda oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a szkodą. Szkoda musi być spowodowana przez jakiś fakt (działanie ludzkie lub inne zdarzenie), z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy. Gdy faktu takiego nie daje się ustalić, poszkodowany powinien sam ponieść ciężar doznanego uszczerbku. Pojęcie szkody nie zostało zdefiniowane w przepisach Kodeksu Cywilnego. Przyjmuje się, że szkoda odnosi się do wszelkich uszczerbków w dobrach lub

interesach prawnie chronionych, których doznał poszkodowany wbrew swej woli. Odróżnia się szkodę na osobie od szkód na mieniu. Podział ten ma na względzie dobra bezpośrednio naruszone a nie to czy naruszenie wywołało konsekwencje majątkowe czy niemajątkowe. Szkada na osobie może objąć zarówno uszczerbek majątkowy, w postaci poniesionych kosztów leczenia, utraconego zarobku, jak i szkodę niemajątkową a więc krzywdę, która będzie łagodzona za pomocą przyznania zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i moralne. Szkada na mieniu zawsze jest szkodą majątkową. Gdy zachodzi szkoda niemajątkowa (cierpienie fizyczne i krzywda moralna w razie szkody na osobie lub w innych wskazanych przez ustawę przypadkach) poszkodowany może żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W systemie obowiązującego prawa wyróżnia się dwa autonomiczne reżimy odpowiedzialności za szkody: reżim odpowiedzialności deliktowej (art. 415 k.c.) oraz reżim odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.). Powód powoływał się na obie wskazane wyżej podstawy odpowiedzialności pozwanego.

Stosownie do treści art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przepis normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie sprawcy szkody.

Podstawą przyjęcia odpowiedzialności za szkodę jest spełnienie się trzech przesłanek:

1. musi zaistnieć zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu (czyn niedozwolony),
2. powstanie szkody,
3. musi istnieć związek przyczynowo – skutkowy między zdarzeniem wskazanym w pkt 1 a szkodą.

Cytowany powyżej przepis normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie sprawcy szkody.

Za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania tej szkody. Zdarzeniem sprawczym, w rozumieniu art. 415 k.c., jest zarówno działanie, jak i zaniechanie. Pierwsze polega na zachowaniu się aktywnym, drugie na zachowaniu się biernym. To ostatnie może być uznane za „czyn” wówczas, gdy wiąże się z ciężącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonania tego obowiązku.

W dalszej kolejności należy wskazać, że czyn niedozwolony pociągający za sobą odpowiedzialność musi wykazywać określone znamiona odnoszące się do strony przedmiotowej i podmiotowej. Chodzi o znamiona niewłaściwości postępowania od strony przedmiotowej, określane mianem bezprawności czynu, i od strony podmiotowej, określane winą w znaczeniu subiektywnym. (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 lutego 2003 r. V CKN 1681/2000 i z dnia 26 września 2003 r. IV CK 32/2002).

Powód odpowiedzialność pozwanego wywodzi z niepodjęcia odpowiednich działań, które przeszkodziłyby w pobiciu powoda, czyli w biernym zachowaniu się pozwanego. Odpowiedzialność za bierne zachowanie może powstać jedynie w sytuacji, gdy zostanie wskazany ciężący na sprawcy obowiązek, który nie został wykonany. Należy podkreślić, że obowiązek ten musi mieć charakter powszechny, czyli musi ciążyć na każdym podmiocie prawa, który znajdzie się w określonej tożsamej sytuacji. Źródłem tego obowiązku mogą być zarówno, obowiązujące normy prawne jak i normy wynikające z zasad współżycia społecznego. Powód nie wskazał na żaden taki obowiązek. Świadkiem pobicia nie był żaden pracownik pozwanego, którego ewentualnie bierna postawa, niedopełnienie obowiązków mogłaby rodzić odpowiedzialność po stronie pozwanego, pozwany wyposażył wagony metra w stosowne przyciski za pomocą których można wezwać pomoc. Powyższe okoliczności sprzeciwiają się przyjęciu odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia z dnia 20 listopada 2011 roku.

Powód wskazał, że źródłem odpowiedzialności pozwanego za powstałą szkodę jest także art. 776 k.c. W niniejszej sprawie bezspornym było, że strony postępowania zawarły umowę przewozu. Powyższa umowa należy do umów

nazwanych i tym samym do treści wykreowanego przez nią stosunku prawnego w zakresie nieuregulowanym w umowie stosują się odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego zawarte w art. 774 i n. k.c.

Stosownie do treści art. 776 k.c. przewoźnik obowiązany jest do zapewnienia podróżnym odpowiadających rodzajowi transportu warunków bezpieczeństwa i higieny oraz takich wygód, jakie ze względu na rodzaj transportu uważa się za niezbędne. Treść powyższego przepisu została powtórzona w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe.

Powyższy przepis w uzupełnieniu treści łączącego strony stosunku prawnego nakłada na przewoźnika m.in. obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa. Należy wskazać, że zakres i zasięg powyższego obowiązku powinien być ustalony z uwzględnieniem przede wszystkim treści umowy przewozu wyznaczonej przez jej konstytutywne elementy.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa należy rozumieć jako obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa od najróżniejszego rodzaju ryzykownych sytuacji, które zostaną wywołane w związku z organizowaniem transportu w tym zwłaszcza w związku z przemieszczaniem się środkiem transportu, którym posługują się przewoźnik np. związanych z jakością środka transportu.

Należy wskazać, że specyficznym elementem przewozu osób metrem jest to iż przewóz ten odbywa się pod ziemią, w warunkach ograniczonego kontaktu ze światem m.in. przy pomocy telefonu komórkowego. Powyższa okoliczność utrudnia w sytuacjach zagrożenia wezwanie pomocy i tym samym rodzi po stronie przewoźnika obowiązek złagodzenia zwiększonego ryzyka powstawania różnego rodzaju zagrożeń, do których przyczynia się rodzaj zastosowanego przez niego środka transportu. Jednakże jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pozwany wyposażył swoje wagony w przyciski alarmowe, które znajdują się w każdym wagonie metra. W ocenie Sądu powyższe działania są wystarczające do ustalenia, że pozwany uczynił zadość ciężącym na nim obowiązkom.

W ocenie Sądu cytowanego wyżej przepisu nie można traktować jako źródła obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa o charakterze absolutnym. Zapewnienia bezpieczeństwa od zagrożeń, których źródło tkwi w wszelkich możliwych sytuacjach. Przyjęcie odpowiedzialności (...) Sp. z o.o. w niniejszej sprawie w istocie oznaczałoby przyjęcie takiej odpowiedzialności. Takie rozszerzenie obowiązków ciężących na jednej ze stron stosunku prawnego byłoby nadmierne.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że również na podstawie treści łączącego strony stosunku prawnego nie można ustalić, aby na pozwanym nie ciążył obowiązek uchronienia powoda od skutków zdarzenia z dnia 20 listopada 2011 roku, któremu przez swoje zaniechanie uchybił.

Należy także rozważyć, czy bierna postawa pracownika metra, który pozwolił odjechać sprawcom pobicia może być źródłem odpowiedzialność odszkodowawczej pozwanego. Również w tym przypadku odpowiedzialność pozwanego uzależniona jest wystąpienia trzech przesłanek odpowiedzialności wskazanych wyżej. Należy stwierdzić, że w także w tym przypadku brak jest podstaw do przyjęcia, aby na pozwanym ciążył obowiązek polegający na zatrzymaniu sprawców pobicia. Kolejnym problemem jest trudność w określeniu co stanowiłoby szkodę wywołaną opisanym powyżej zaniechaniem. W ocenie Sądu należałoby przyjąć, że szkodą w takiej sytuacji byłoby uniemożliwienie przez pozwanego dochodzenia roszczenia od faktycznych sprawców pobicia. Jednakże szkoda ta miałaby charakter jedynie hipotetyczny, gdyż opierałaby się na nie potwierdzonym założeniu, że sprawcy szkody bądź dobrowolnie zapłaciliby odszkodowanie bądź ewentualna przymusowa egzekucja odszkodowania byłaby skuteczna.

W ocenie Sądu pozwany nie ponosi odpowiedzialności, ani za działanie polegające na nie powstrzymaniu sprawców pobicia, ani za działanie polegające na nie zatrzymaniu ich już po dokonanych pobiciu. Pozwana (...) sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności za skutki pobicia powoda M. U. (1) dokonanego przez nieznanymi sprawców przebywających wspólnie z powodem w wagonie metra. Szkoda została spowodowana działaniem osób trzecich a nie działaniem pozwanego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowej obrony lub dochodzenia praw. Powód przegrał niniejszą sprawę w całości, tym samym obowiązany jest zwrócić pozwanemu te koszty w takim samym stosunku (zasada odpowiedzialności za wynik procesu).

Na koszty obrony swoich praw przez pozwanego złożyły się w niniejszej sprawie: wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawnym w kwocie 2 400,00 zł, ustalone zgodnie z przepisem § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r. Nr 163, poz. 1347 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł. W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 2 417,00 zł.

Z uwagi na powyższe na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd orzekł jak w wyroku.

Zarządzenie:

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikom powoda i pozwanego .